

الرشاد

سر ۱۳۳۰ ♦♦♦ ۱۳۳۰

والله يهدي من يشاء الى صراط مستقيم دینی، علمی، ادبی، سیاسی هفته‌ای مجموعه اسلامی در اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

صاحب و مدیر مسئول: ح. اشرف ادیب

جلد ۲ - ۹

۱ تشرین ثانی ۱۳۳۸

پنجشنبه

۵ ذی الحجه ۱۳۳۰

عدد ۳۷ - ۲۱۹

نَفْسِنِ شَرِیفِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُدْخِلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَيَعْلَمِ الصَّابِرِينَ . وَلَقَدْ كُنْتُمْ تَمْنُونَ الْمَوْتَ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَلْقَوْهُ فَقَدْ رَأَيْتُمُوهُ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ .

ترجمہ سی

ظن ایدیورمیسکز، کہ محاربہ دہ صبر و ثبات کو سترمدجہ،
اللہ اوغورندہ دشمنانہ مردانہ چارپشمدجہ جنتہ کیرہ -
جکسکز؟ حالبو کہ سز ملاقی اولمازدن اول ہر حالہ اولوم،
شہادت ایستور دیکز؛ شمدی ایسہ ایستہ، ش اولدیفکز شیئی
یقیناً کوریورسکزدہ اونی حیرت لرلہ قارشیلایور، اوکا یقین
وارمق ایستہ میورسکز؟ ...

**

آیت کریمہ سورۃ آل عمرانہ منسوبدر۔ سبب نزولنی دہ شوصورتلہ
بیان ایدیورلر: حضرت پیغمبر بدر محاربہ سندنہ تام معناسیلہ مظفر
اولہرق عودت ایستدکن صوکرہ جناب حق شہدای بدرك نائل
اولدینی ثوابی خبر ورنجہ ہر کس «آہ بر محاربہ دہا اولسہدہ شویلہ

یایسہق، بویلہ ایستہک... دہ غرور کوستروب محاربہ میدانلرنده
قانلرینک صوک داملہ سنہ قدر چارپشہ جقلری عہندنہ بولنورلر؛
بالآخرہ «احد» غزوہ سی اعلان ایدلنجه جناب پیغمبر بتون اصحاب
کرامی جمع ایدرک مشاورہ ایدر، کندیسی مدینہ دن طیشاری
چیقیمیہرق دشمنہ قارشى تدافعی بر وضعیت آلمسی طرفدارى
اولدینی سویلر؛ صحابہ نک بیوکلرندن بر چوقلری دہ بو فکری
مصیب کورورلر؛ مع هذا بر چوق صحابہ، کنجلر، شہدای بدرہ
بولنیلر ہر حالہ تجاوزی بر وضعیت آلمسی، «احد» قدر کیدلمسی
اصرار ایدرلر؛ ذاتاً شمدی یہ قدر «آہ بر محاربہ...» دینلر دہا
زیادہ غلیانہ کلہرک باغریورلردی . بونک اوزرینہ خارجه چیقلدی،
احد دینلن موقعہ محاربہ مشہورہ وقوع بولدی؛ نتیجہ دہ الی قدر
تیراندازک سردار اعظم افندمرک اوامر جلیلہ سنہ مخالفت ایتمہلری،
بولندقلری موقعہ صبر و ثبات کوسترمیوب اموال غنائمہ قوشہرق
اردوی اسلامک انہزامنہ سبیت ویرمہلریلہ اسلاملر مغلوب اولدیلر؛
اک مشہور پهلوانلردن حضرت حمزہ بو محاربہ دہ مرتبہ شہادت
احراز ایستدکلری کبی سوکیلی پیغمبرمک سن شریفلری دہ شہید
اولمش، مبارک رأس سعادتلری یارلمشدی .

بونک اوزرینہ اردوی اسلامہ ضعف وفتور عارض اولدی،
جسارتلری قیرلدی، قلبلری مایوسیت استیلا ایئدی، بویأس وفتورک
ازالہ سی ایچون «ولانہنوا ولا تحزنوا و اتم الاعلون ان کتم مؤمنین،
ان یمسککم قرح فقد مس القوم قرح مثله وتلك الايام نداولها بين الناس،
وايعلم الله الذين آمنوا ويتخذ منكم شهداء...» آیت کریمہلری شرفازل
اولدینی کبی، محاربہ نی کورمزندن اول «محاربہ ایسترز! یا اولوم، یا ظفر...»
دہ باغریوبدہ بالفعل محاربہ باشلادینی زمان سوزلرنده ثبات ایتمہلرہ،
دشمندن یوز چویروب اردونک انہزامنہ سبیت ویرنلرہ خطا بادہ

بالنفس ، مجاهده بالمال ده بونك بر جزؤندن عبارت صسايليور . بناء عليه حقيقة مؤمن اوله بيلمك ايچون تام معناسيله مجاهده ايتك لازمدر . « انما المؤمنون الذين آمنوا بالله ورسوله ثم لم يرتابوا وجاهدوا باموالهم وانفسهم في سبيل الله اولئك هم الصادقون » .

ايش كورمك ايسته ينلر «قوال» اولمقن زياده فعال ، جدى اولمق لازمدر ؛ اكر انسان تعقيب ايتديكي غاييه وصول ايچون تام معناسيله مجاهده ايدر ، هر درلومحن ومشقته تحمل كوستريرسه مقصدينه واصل اوله جفنده قطعيا شبه ايدلمه ايدر . چونكه قانون الهى بويولده جارى اولمشدر . هر كيم مجاهد ايدر ، صبر وثبات كوستريرسه نتيجه ده مظفريت اونگدر .

« ان الذين جاهدوا فينا لنهدينهم سبلنا ... يا ايها الذين آمنوا استعينوا بالصبر والصلاة ان الله مع الصابرين ... انما يوفى الصابرون اجرهم بغير حساب ... الآية » افضل الاعمال الجهاد ... الصبر مفتاح الفرج ... من صبر ظفر ... الحديث .

ايسته بوقدر آيات الهيه ، احاديث نبويه صراحة بيلديريور كه : انسان هم دنيا ده ، هم اخترنده فوز وفلاحه نائل اوله بيلمك ايچون مطلقا مجاهده ايتك ، صبر وثبات كوستريرسه لازمدر ؛ يوقسه وقت حضرده ياغازى ، ياشميد ديه باغمقوله ايش اولمز . هم نه حاجت اولومى تمى ائى بر شيميدر ، بونى حضرت پيغمبر صراحة نهى ايتورمى ؟ « لاتتموا لقاء العدو واسألوا الله العافية فانكم لاتدرون ماتبتلون منهم واذا لقيتموهم فقولوا اللهم ربنا وربهم نواصينا ونواصيهم بيدك وانما تفشلهم انت ثم الزموا الارض جلوساً فاذا غشوكم فاهضوا وكبروا = دين ، وطن دشمنلريله قارشى قارشى به كله ي تمى ايتيكزده الله تعالى دن عافيت وسلامت طلب ايديكز ، زيرا دشمنلر كرك اليله نه كي ابتلالره گرفتار اولاجغكزى بيله مزسكز ، اونلرله قارشىلاشديغكز وقته ده « اى اونلر كده بزم ده ربمز اولان الله عظيم الشان ! اونلر خجيل وشرسار ايدجك ده آنجق سنسك » ديه دعا ايديكز . اوندن صوكره يركزده اوطوروب صبر وثبات كوسترك . اوزركزه يوروديلرمى ، هان قالقكز وتكبير آلكر . »

شو حديث شريفى بر آز تأمل ايدنلر بونك نه بيوك بر حقيقتى احتوا ايتديكنى آكلامقده ذره قدر مشكلاته تصادف ايتلر . انسان هيچ بروقت دوشمنله ملاقى اولمهي آرزو ايتمه ملي ، فقط بر كره يوزيوزه كلديمى اوز زمان ده قطعيا كرى به دونمه ملي ، اولنجه به قدر اوراده صبر وثبات كوستريرمى . « يا ايها الذين آمنوا اذا لقيتم فئة فاثبتوا ... يا ايها الذين آمنوا اذا لقيتم الذين كفروا زحفاً فلا تولوهم الادبار ... »

خلاصه ، ترجمه وتفسيرى صددنده بولنديغمز شوايت كريمه بتون مؤمنلره بر حقيقت قطعيه تقرير ايدبيور ، باجمله مسلمانلره تنبيه ايدبيور كه : قولاً بر جوق وعدلرده بولنوبده فعلياته كلديكي كبي وعدلرني ايفسا ايتيه نلر عندالله معاتب ، عند الناس محقردرلر . حقيقت ، آزيحج دوشونولورسه كورولور كه : سوزنى طوتماق ، عهدني پرينه

« ام حسبتم ان تدخلوا الجنة ... » تهديد الهيمى نازل اولمشدر . اوت بونص ازلى ديور كه : اى احد محاربه سندن اول « آه بر محاربه اولسه ده دشمنلر مزى شويله يايسه ق ، بويله محو ايتسه كه ديه نلر ، ايسته اولجه ملاقى اوله سنى آرزو ايتمش اولديغكز اولومى شمدى بالفعل كوريور ، مشاهده ايدبيورسكز ! اولجه بونى ايسته ين سزد كلديكز ؟ ياشمدى نه اوليورده سزه دهشت ويربيور ؟ ايسته ديككزى كورنجه سزه نيچون ضعف وفاتور عارض اوليور ، نيچون مايوس اوليورسكز ؟ ايسته مش اولدينى برشى ايله ملاقات انسانى نيچون ياسه دوشورسون ؟ هم بوياقشيرمى ؟ بيليكز كه سزده مشاهده ايديان بو حلات روحيه ، قولككزى تنكذيب ايدبيور ؛ « الله اوغورنده مجاهده ايدرك اولنجه به قدر صبر وثبات كوستره جكز » سوزلر كرك قلبكز دن اولمديغى ؛ شهادتى ، جنت و جمال الهى ايله مشرف اولمى حيات فانيه به ترجيح ايتديككزى اشعار ايدر . حال بو كه الله ، قوله دكل ، فعله باقار . سزدن بالفعل مجاهده ، صبر وثبات كورمديكه جنتلرينه ادخال ايتمز . قانمزك صوك دامله سنه قدر آقته جغز ، ديوبده محاربه ميدانى براقوب قاجمقوله ايسته مش اولديغكز مظفريت ، جنتلره نائلت سزدن نه قدر اوزاق .

بونص الهى احد محاربه سندن حاضر اولانلر حقنده نازل اولمش سه ده حكيمى عوميدر ، بناء عليه محاربه دن اول « يا اوم ، يا ظفر ! » ديه اولوم ، شهادت تمى ايدوب ده بالفعل حرب اعلان ايدلكدن صوكره فكرلر به ضعف وفاتور عارض اوله رق محاربه به كيرمك ايسته مهنلر ، آرزو ايتدكلى شهادتن فرار ايله اردوى اسلامك نه زمانه سبيت ويرنلر حقنده كه دهشتلى بر تهديد الهى ، غايت مداهش بر توييخ سبجائيدر . بونكه برابر سعادت دارينك اوله ظن ايدلديكي كى قولايجه تحصيل ايديله ميه جكنى ده صريح بر لسان ايله اكلابيور .

بو نظم جليل ، خاتك نه بيوك بر قانونه ، نه قطعى بردستورينه ترجمان اوليور . حقيقت ، انسانلر دنيا ده سعادت وسلامته ، اخترنده فوز وفلاحه ايريشمك ايچون تام معناسيله مجاهده ايتك ، تعقيب ايتديكي غاييه واصل اولنجه به قدر تصادف ايدلسى ضرورى اولان مشكلاته جانسپارانه كوكس كرمك ، شائد احواله قارشى صبر وثبات كوستريرمك لازمدر . يوقسه ميدانده هيچ برشى يوق ايكن بر طاقم اميدلرله ، فخر و غرورلرله ، اولچوسز قطار سز سوزلر ، بي معنا يانغره لرله اوراده بوراده باغيرمق ، دشمنى استحقاق ايدرك ياللكز كندى قوتنه مغرور اولمق ، فعلياته كلديكي كى ضعف وترده دوشك ، كورمش اولدينى جزئى مشكلاتى اقتحام ايدمه ميه رك ايشى يارى يولده براقوب قاجمقوله ايش اولماز ، مطلوبه ايرلر . بوقيل كي مسهلر « يقولون بالسنتهم مالىس فى قلوبهم ! » سرينه ماصدق اولورلر .

هم نه حاجت ؛ انسانلر دنيا و آخرته خسرانن نجاتى ابدى كنديسنه منوط قيلان ايمان روحك اطمئناننه ، قواى روحيه نك معتقدانه كمال اقيادينه مقرون اولان تصديق دكل ؛ حابو كه مجاهدم

ممانعتی نتیجه‌سند مکیه گیره‌ممش و امر پیغمبری اوزرینه رجعتی مجبور اولمشلردی . بوحال ، احوال حربیه و دقایق سیاسییه حقیقه و قوف پیدا ایدمین بعض ذوات آره‌سند قیل و قالی موجب اولمش ، یأس آمیز شایعه‌لره میدان آچیلشمیدی .

فقط چوق کچه‌دن ایکنجی برسنرده (انا فتحناک فتحاً مبیناً) فرمان یزدانیسیله ارباب توحیده نصرت یزدانی تبشیر بیورولمش و آز برهمله فتح مکه میسر اولدیغی کبی دشمن اردولری ده تماماً قهر و تنکیل ایدلشدی .

بوگون اردوی عثمانیده عینی حالده بولینیور ، بعض وقایع حربیه هیچ برزمان بزی مایوس ونومید ایتسامیلدر . قوی برایمان ، لایزال براطمشان ایله ؛ نتیجه حربک بزم لهمزد ، اوله جغه اینانلی و بویولده چالیشمیلر ،

قطعیاً امین اولمیلدرکه عثمانلی اردوسی هیچ برزمان باغدارلرک هجوملرندن ییلمز . بلغارلرک عقورانه صالدرملرینه قارشی عثمانلی عسکرینسک ابراز مشانت ایدمه‌جکنی دوشونمک ، عثمانلیلری طایانلرک ذهنندن بیله کچمز . چونکه بوحال جهانلری صارصان شان عسکریمز ایچون ابدی برذلدر . عثمانلی اردوسی بوکا تحمل ایتمز . ییلدرملرک ، سلیملرک اولادلری ملحمه جدالی دشمن لاشه‌لریله مالامال ایتمه‌جکه جهاددن یوز چورمرز . دشمنی قهر و تنکیل ایتدجکه - فردن دونمز . وطنه تجاوز ایدنلری محو ایتدجکه ، حربدن عودت آرزولری بسله‌یه‌مز . بویله اولدیغی ییلدیکمز ، عثمانلی دلاور - لرینک ، موحدین قهرمانلرینک بوخصات نجییه مالک اولدقلرینه قانع اولدیغمز حالده ، هرکسک واقف اوله‌یه‌جنی بعض اسباب سائقه‌سیله دشمنک لغور اسلامییه‌ی تجاوز ایتمه‌سندن نیچون ، نه‌وت نیچون مایوس اولم .

متفقین اردولرینک روم‌ایلی به تجاوزلری ایلمک دفعه وقوع بولمیزور . بوگون میدان رزمده الله یولنده ، محافظه وطن سوداسنده ، مدافعه ناموس اوغرندمه هر آن ، هر دقیقه فدای جان آماده بولنان قهرمان قارداشلریمزک اجدادی روم‌ایلی بی قاچ دفعه‌لر بوکبی متفقین درنکلرینک استیلا‌سندن قورنارمشلردی . باشند باشه برداستان ظفر اولان شانلی تاریخمیزی نیچون اوقومیورز . نیچون اونوتیورز . نیچون آرزومزه ، موافق نتیجه ویرمین اوافق وقعه‌لردن هیجانه دوشیورز ؟

عثمانلیلر میدان جنک وجدالده مغلوب اولملر . بزی مغلوب ایدن شی ، حسیانه فضله محکومیتدر .

آرزوایتدیکمز ، ایستدیکمز شیلدرعقب حاصل اولمینه برنبره ، درین بریاسه ، بی‌پایان برنومیدییه دوچار اولیورز . برملت ایچون فلاکت زمانلرنده بوندن یوبوک دشمن اولورمی ؟

بار مصائب وفلاکت آلتده نه‌زیه نه‌زیه تاب وتوانی کسبان ، شهادت عرقیه‌سیله مشهر برعرب ادبی :

وتجلیدی للشامین اریهم
اللی لرب الدهر لا اتضع

کترمه‌مک قدر سویمسز ، بونکله برابر مهلاک بر اعتیاد اوله‌ماز . افرادی بونقیصه ایله معلول اولان جماعت ایچون هلاکدن قورتیلش یوقدر . بویله یاقیق نزد آلهیده یک فزا برشیدر . ایشته قرآن : « یا ایهاالذین آمنوا لم تقولون مالا تفعلون . کبر مقتاً عندالله أن تقولوا مالا تفعلون . ان الله یحب الذین یقاتلون فی سبیله صفأ کأنهم بنیان مرصوص = ای ایمان ایدن کیمسه‌لر ، یابه‌یه‌جکمز برشی نیچون سویلیورسکمز ؟ سزک بویله یابه‌یه‌جکمز ایشی سویله کز عندالله نه‌قدر چیرکین اولیور ! الله اوکیمسه‌لری سورکه : پارچهلری بربرینه قاینامش یکپاره بنای آ کدیرر صفر حالده فی سبیل الله غزا ایدرلر . »

آقسه‌کیلی

احمد حمدی

مَقَالَات

صبر و ثبات دائماً موجب نجاتدر

مهر منیر رسالت خطه حجازده نشر نوره باشلار باشلامز اطرافه انتشار ایدن شعاعاتک خفیف حزمه‌لری دیارشامه قدر انتشار ایتشدی . اوزمانلرده سوریه‌ده بولنان روماشرق ایمراطوری هراقلیوس عربستانک آتشین صره‌لری شواهنقدن طاشان دهشت بخش شایعه‌لرک توالیسیله متأذی اولیور ، احوالدن استدلالاً بالآخره کنسی تاج وسلطنتکده تهلکیه معروض قاله‌جغنی حس ایدیوردی . بو اثاده مکه‌دن شامه ابن سفیان ریاستنده برکاربان کلمش اولدیغنی استخبار ایدنجه مشارالیهی حضورینه جلب ایدرک احوال پیغمبری حقنده اوزون اوزادی‌یه تحقیقات واستفساراتده بولنشدی . ابن سفیان اووقت هنوز نائل هدایت اولمه‌مشدی . بخاری شریف مؤلف محترمی هراقلیوس ایله ابن سفیانک محاوراته دائر تفصیلات مهمه ویرمکده‌در : محاوره اثناسنده ایمراطور ، ابن سفیان آره‌ده وقوعه کلن محارباتده مکه‌لیلرکی ، یوقسه محمدیلرکی غلبه ایتمکده اولدقلرینی سوال ایتش ، ابن سفیان طرفندن (الحرب بیناوبینه‌سجال = نتیجه حرب آره‌مزده‌نوبتلشه‌در) جوابی ویرلمشدی . ابن سفیانک بو سوزی او زماندنبری بین العرب برضرب مثل حکمنه کچه‌شدر . بوگون هرعثمانلی بوضرب مثلی درخاطر ایتلیدر . مشرکین مکه ایله ریاست محمدیده بولنان موحدین اردولری آرسنده وقوعه کلن محارباتده طالع حرب اولجه بعضاً اوناره ، بعضاًده اردوی اسلامه توجه ایلوردی . فقط نتیجه حربک موحدین اردوسنه مساعد اوله‌جنی محققدی و فی الحقیقه اوله اولدی .

هجرت نبوینک سکرنجی سنه‌سند ایدی که لواء محمدی کمال شان وشوکتله مکه سورلرنده موجه نمای مهابت اولغه باشلامش واردوی اسلام غلبه کامله‌یه مظهر اولمشدی .

اولجه ایضای حج وزیارت کعبه مقصدیه مکه مکرمه‌یه متوجهاً مدینه منوره‌دن حرکت ایتش اولان موحدین ، مشرکین قریشک